

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/140/2024
Identifikačné číslo spisu:	1111206171
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1111206171.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členov senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a JUDr. Jany Haluškovcej v spore žalobcu: Mgr. Ing. A.H. K., nar. X. XX. XXXX, F., F. X, zastúpeného advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Pezinok, Malacká 2/B, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti SR, Bratislava, Račianska 71, IČO: 00 166 073, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B1-14C/30/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. marca 2024 sp. zn. 16Co/17/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanej voči žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava IV (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „mestský súd“) rozsudkom č. k. B1-14C/30/2011-363 zo dňa 21. novembra 2023 rozhodol (v poradí druhým) tak, že zamietol žalobu (prvý výrok) a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania (druhý výrok).

1.1. Súd prvej inštancie zhrnul, že predmetom konania je náhrada škody a nemajetkovej ujmy voči štátu, ktorá mala žalobcovi vzniknúť v dôsledku postupu súdneho exekútora JUDr. Jakubca v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. Ex 365/2002 a postupu sudkýň Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 32Exre/16/2005. Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je upravená v zákone č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Samotnému súdnemu konaniu v prípade zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. obligatórne predchádza konanie o predbežnom prerokovaní nároku na náhradu škody, v rámci ktorého štát môže dobrovoľne (bez súdneho konania) nárok na náhradu škody uspokojiť za predpokladu, ak uplatnenú škodu uzná za dôvodnú a preukázanú. Konanie sa začína doručením žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a príslušný orgán štátu má lehotu 6 mesiacov od doručenia žiadosti, aby o uplatnenom nároku rozhodol. Ak v tejto lehote nárok žiadateľa neuspokojí, vznikne žiadateľovi oprávnenie domáhať sa uspokojenia nároku cestou súdu. V prejednávanej veci žalobca pred podaním žaloby podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na

náhradu škody. Z nesporných tvrdení sporových strán vyplynulo, že do podania žaloby žalovaná uplatnenú škodu neuspokojila ani v časti. Na základe týchto skutočností súd prvej inštancie skonštatoval, že boli splnené zákonom ustanovené podmienky na to, aby sa žalobca domáhal uspokojenia nároku na náhradu škody na súde.

1.2. K náhrade ušlého zisku uviedol, že podaním zo dňa 31. 8. 2011, doručeným súdu dňa 16. 9. 2011, žalovaná vzniesla námietku premlčania v časti uplatneného nároku na náhradu ušlého zisku vo výške 2.633.926,56 eura. Žalobca v žalobe uviedol, že škoda titulom ušlého zisku mu vznikla znemožnením uzatvorenia zmluvy, na základe ktorej mala byť prefinancovaná pontónová mostová súprava riečneho typu v objeme 3.200.000 eur bez DPH v prospech spoločnosti F.S.CANARIAS Treving S.L., ktorá mala byť uzatvorená na podklade zmluvy o uzatvorení budúcej zmluvy zo dňa 5. 5. 2003, na základe ktorej malo dôjsť k uzatvoreniu leasingovej zmluvy najneskôr dňa 4. 5. 2005. Nemožnosť uzatvorenia tejto zmluvy bola podľa žalobcu spôsobená vydaním rozhodnutia o výmaze VENUS z obchodného registra Slovenskej republiky. Uznesením zo dňa 28. 3. 2006 sp. zn. 32Exre/16/2005, sp. zn. Sro 4397/B, Okresný súd Bratislava I síce začal konanie o výmaz VENUS z obchodného registra Slovenskej republiky, avšak uznesením zo dňa 24. 4. 2006 sp. zn. 32Exre/16/2005, sp. zn. Sro 4397/B, bolo toto konanie z dôvodu späťvzatia exekučného príkazu zastavené. K výmazu VENUS z obchodného registra teda nikdy nedošlo. Žalobca uviedol, že škoda mu vznikla neuzatvorením leasingovej zmluvy, ktorá mala byť uzatvorená na základe zmluvy o budúcej zmluve zo dňa 5. 5. 2003. Podľa zmluvy o budúcej zmluve mala byť leasingová zmluva uzatvorená najneskôr dňa 4. 5. 2005. Keďže k uzatvoreniu zmluvy nedošlo, žalobca sa o tvrdenej škode musel dozvedieť najneskôr dňa 5. 5. 2005. Nakoľko trojročná premĺčacia lehota podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. uplynula dňa 5. 5. 2008 a žaloba bola súdu doručená dňa 25. 2. 2011; teda je nepochybné, že nárok žalobcu na náhradu škody bol v čase podania žaloby premlčaný. K náhrade nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie uviedol, že žalobca označil ako nesprávny úradný postup (i) postup súdneho exekútora spočívajúci vo vydaní exekučného príkazu zo dňa 19. 1. 2005 pre rozpor s 113b ods. 5 Exekučného poriadku, (ii) postup sudkýň Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 32Exre/16/2005 spočívajúci vo vydávaní nezákonných uznesení od 19. 5. 2005 a antidatovaním právoplatnosti na uznesení vydanom dňa 19. 5. 2005. Označený nesprávny úradný postup časovo spadá do obdobia do 31. 12. 2008, preto sa podľa § 27b ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. zodpovednosť štátu za nesprávny úradný postup spravuje predpismi účinnými do 31. 12. 2008.

1.3. Súd prvej inštancie po právnej stránke ozrejmil, že k základným predpokladom vzniku nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. sa vyžaduje kumulatívne splnenie nasledujúcich predpokladov: (i) nesprávny úradný postup resp. nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, (ii) vznik škody (nemajetkovej) ujmy, (iii) príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou/nemajetkovou ujmov. Na to, aby mohol byť žalobca v konaní úspešný musí uviesť všetky rozhodujúce skutkové okolnosti (splniť si povinnosť tvrdenia) vo vzťahu ku všetkým zákonným predpokladom uplatneného nároku a k tvrdeným skutkovým okolnostiam si musí splniť aj dôkaznú povinnosť, t. j. predložiť alebo označiť dôkazy na preukázanie vlastných tvrdení. Vo vzťahu k dôkazným prostriedkom je navyše povinný už k žalobe pripojiť rozhodujúce listinné dôkazy, s výnimkou tých, ktoré bez vlastnej viny nemohol pripojiť. Súd prvej inštancie sa prednostne zaoberal tým, či označené úradné postupy bolo možné vyhodnotiť ako nesprávne a preukázané v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. Postup sudkýň Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 32Exre/16/2005 spočívajúci vo vydávaní nezákonných uznesení od 19. 5. 2005 nemožno považovať za nesprávny úradný postup v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. V tejto súvislosti súd prvej inštancie považoval za potrebné uviesť, že nesprávny úradný postup je možné definovať ako porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pre postup štátneho orgánu pri jeho činnosti. Ide spravidla o postup, ktorý s rozhodovacou činnosťou nesúvisí. Pre formu zodpovednosti za nesprávny úradný postup je určujúce, že úkony tzv. úradného postupu samy o sebe k vydaniu rozhodnutia nevedú a ak je rozhodnutie vydané, bezprostredne sa v jeho obsahu neodrazia. Z tohto hľadiska je nesprávnym úradným postupom súvisiacim s rozhodovacou činnosťou napríklad nevydanie či oneskorené vydanie rozhodnutia, prípadne iná nečinnosť štátneho orgánu či iné vady v spôsobe vedenia konania. Za nesprávny úradný postup nie je možné považovať pochybenie a nedostatky spočívajúce v tom, že štátny orgán pred svojim rozhodnutím nesprávne vyhodnotil podmienky jeho vydania a že v dôsledku tohto je ním vydané rozhodnutie nesprávne a nemalo byť vydané. V prejednávanej veci žalobcom vytýkaný postup zrejme vyústil do prijatia rozhodnutia (keďže žalobca

výslovne označil za nesprávny postup súdu pri vydávaní rozhodnutí v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 32Exre/16/2005). Vo vzťahu k tomuto nesprávnemu úradnému postupu uzatvoril, že prípadné hoci aj chybné posúdenie predpokladov a podmienok na vydanie rozhodnutia; nepredstavuje nesprávny úradný postup, ale (prípadnú) nesprávnosť samotného rozhodnutia (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/115/2010). Žalobca netvrdil ani nepreukázal, že ním označené nesprávne úradné postupy sa v obsahu rozhodnutia neodrazili.

1.4. Poukázal na skutočnosť, že zákonom č. 412/2012 Z. z. bol do zákona č. 514/2003 Z. z. s účinnosťou od 1. 1. 2013 vložený ods. 2, ktorý ako predpoklad priznania nároku na náhradu škody voči štátu ustanovil povinnosť, aby nesprávny úradný postup skonštatoval príslušný orgán, ktorý je v zákone výslovne uvedený. Zákon č. 412/2012 Z. z. neobsahuje prechodné ustanovenia, avšak nadobudol účinnosť až po podaní žaloby, preto splnenie podmienky ustanovenej v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. nemožno od žalobcu spravodlivo požadovať. V dôvodovej správe k zákonu č. 412/2012 Z. z. vzťahujúcej sa k súčasnemu zneniu § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. je uvedené: „Návrh vychádza z platnej úpravy, nakoľko existuje možnosť domáhať sa ochrany svojich práv využitím inštitútu ústavnej sťažnosti v súlade s § 127 ods. 1 Ústavy SR. Otázkou, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v Čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, je kompetentný preskúmať ústavný súd, ktorý ju v súlade so svojou ustálenou judikatúrou preskúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. sp. zn. I. ÚS 41/02). Súdne konanie nie je kompetentný preskúmať súd v konaní o náhrade škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ale len Ústavný súd SR na podklade ústavnej sťažnosti (resp. predseda súdu na podklade sťažnosti na prieťahy). Opačný výklad by znamenal, že by existovalo niekoľko orgánov, ktoré by boli oprávnené v tom istom čase preskúmať postup toho istého súdu z hľadiska vzniku zbytočných prieťahov. Pokiaľ by súd konajúci o náhrade škody mohol hodnotiť postup iného súdu z hľadiska existencie zbytočných prieťahov, znamenalo by to absurdný záver, keďže všeobecné súdy by preskúmavali postup iných všeobecných súdov, pričom uvedené by mohlo smerovať aj k porušeniu inštančného princípu v súdnictve. Vecne príslušné pre rozhodovanie sporov o náhradu škody sú v prvom stupni zásadne okresné súdy, avšak súdy, ktoré môžu porušiť právo fyzických a právnických osôb na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, môžu byť aj súdy vyššieho stupňa (krajské súdy, Najvyšší súd SR). V prípade, ak by sa zbytočných prieťahov dopustil napr. Najvyšší súd SR, poškodený subjekt by sa mal obrátiť v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. na okresný súd, aby konštatoval, že jeho nadriadený orgán sa dopustil zbytočných prieťahov. Postup súdu vyššieho stupňa by bol v takomto prípade preskúmaný súdom nižšieho stupňa, čo je zjavne absurdné a uvedené len potvrdzuje, že konštatovať existenciu prieťahov v súdnom konaní je oprávnený Ústavný súd SR. Vzhľadom na vyššie uvedené návrh zákona výslovne dopĺňa, že všeobecný súd môže pristúpiť k priznávaniu náhrady škody v konaní podľa zákona č. 514/2003 Z. z. až v prípade, ak o existencii prieťahov bolo rozhodnuté týmto oprávneným orgánom.“ Dôvodová správa k zákonu č. 412/2012 Z. z. reflektuje okrem iného aj na aplikačné problémy zákona č. 514/2003 Z. z. a nejednotnosť súdnych rozhodnutí súdov rôznych stupňov v otázke oprávnenia všeobecného súdu preskúmať postup iného orgánu štátu, vrátane súdu, z hľadiska dĺžky konania, prípadne aj z iných hľadísk. Na túto otázku už reagovali viaceré súdy, napr. Najvyšší súd ČR v rozhodnutí sp. zn. 30Cdo/57/2005 zo dňa 31. 10. 2005, ktorý v odôvodnení rozhodnutia uviedol: Pravomoc soudu v občanském soudním řízení je upravená zejména v ustanovení § 7 o.s.ř. tak, že v tomto řízení soudy projednávají a rozhodují spory a jiné právní věci, které vyplývají z občanskoprávních, pracovních, rodinných a obchodních vztahu, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány (odst. 1). Jiné věci soudy projednávají a rozhodují v občanském soudním řízení, jen stanovili to zákon (odst. 3). Neexistuje žádné zákonné ustanovení, které by opravňovalo soud, aby v občanském soudním řízení (v řízení o ochranu osobnosti) zasahoval do řízení trestního tím, že by např. aproboval postup orgánu činných v trestním řízení z hlediska rychlosti a účelnosti řízení (obdobné srovnaj i odvolacím soudem zmíněné usnesení Ústavního soudu České republiky ze dne 2. března 2004 sp. zn. II. US 299/03).

1.5. Aj napriek skutočnosti, že konanie o náhrade škody voči štátu nie je právnym predpisom podmienené predchádzajúcim konaním na Ústavnom súde, prípadne inom orgáne, žalobcovia sú povinní preukázať, svoj nárok, vrátane toho, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu. Súd konajúci o nároku o náhrade škody nie je oprávnený preskúmať postup iného orgánu štátu z hľadiska zákonnosti jeho

postupu, ani z hľadiska rýchlosti a účelnosti konania. A teda nie je oprávnený urobiť záver o tom, postup iného orgánu vrátane súdu bol nezákonný. Všeobecný súd má bez pochyby právomoc rozhodovať o návrhu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy vzniknutej v dôsledku nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci, nemá však oprávnenie preskúmavať postup dotknutého orgánu verejnej moci a tento postup hodnotiť. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie vo vzťahu k tvrdenému nesprávne úradnému postupu a k tomu, že žalovaný existenciu nesprávneho úradného postupu namietal, prihladol iba na dôkazy spôsobilé nesprávny úradný postup preukázať - a to rozhodnutia a vyjadrenia orgánov, ktoré boli podľa nášho právneho poriadku oprávnené nesprávny úradný postup hodnotiť. Nesprávny úradný postup súd prvej inštancie považoval za preukázaný z Oznámenia Slovenskej komory exekútorov zo dňa 17. 4. 2007 v rozsahu, že súdny exekútor JUDr. Jakubec v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. EX 365/2002 začal výkon exekúcie spôsobom, ktorý odporuje zákonu tým, že v exekúcii začatej pred dňom 1. 2. 2002 vydal exekučný príkaz na vykonanie exekúcie na obchodný podiel podľa § 113b Exekučného poriadku, hoci tento spôsob exekúcie bolo možné použiť len v konaní začatom po dni 1. 2. 2002. Iný rozsah nesprávneho úradného postupu súd prvej inštancie nepovažoval za preukázaný. Na základe týchto skutočností súd prvej inštancie považoval za splnený prvý predpoklad vzniku zodpovednosti štátu za škodu, a to nesprávny úradný postup súdneho exekútora v konaní vedenom pod sp. zn. EX 365/2002.

1.6. Vo vzťahu k vzniku nemajetkovej ujmy a príčinná súvislosť s nesprávnym úradným postupom súd prvej inštancie ozrejmil, že náhrada nemajetkovej ujmy je satisfakciou za protiprávny stav, ktorý zapríčinil nenapraviteľnú ujmu v nemajetkovej sfére dotknutej osoby. V zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. môže súd priznať nemajetkovú ujmu v peniazoch len za predpokladu, ak ju nie je možné uspokojiť inak. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy aj za predpokladu nesprávneho úradného postupu nevzniká automaticky. Predpokladom úspešného uplatnenia nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je predovšetkým to, aby si žalobca splnil povinnosť tvrdenia (§ 132 zákona Civilného sporového poriadku), t. j. aby dostatočne konkretizoval vzniknutú nemajetkovú ujmu a jej prejavy v oblastiach jeho života, resp. pôsobenia a následne svoje tvrdenia aj preukázal. Žalobca si žalobou uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.500.000 eur titulom poškodenia jeho dobrého mena; následne podaním zo dňa 1. 11. 2011 zbral žalobu späť v časti nemajetkovej ujmy vo výške 1.450.000 eur, a preto súd prvej inštancie uznesením zo dňa 3. 12. 2012 č. k. 14C/30/2011-166, konanie v tejto časti zastavil. Okrem všeobecných skutkových tvrdení, uvedených vyššie, žalobca nešpecifikoval, akou konkrétnou formou malo byť poškodené jeho dobré meno, vo vzťahu k akému konkrétnemu právnemu subjektu sa tak stalo, ako konkrétne dôsledky tohto poškodenia nastali, v akom rozsahu sa tak stalo a ako tvrdené poškodenie súvisí so žalobcom tvrdeným nesprávnym úradným postupom. Absenciu skutkových tvrdení nemožno nahradiť vykonaným dokazovaním. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie uzavrel, že žalobca vo vzťahu k tvrdenej nemajetkovej ujme neuviedol žiadne skutočnosti, z ktorých by bolo možné usúdiť, že v príčinnej súvislosti s preukázaným nesprávnym úradným postupom bolo poškodené konkrétnym spôsobom dobré meno žalobcu, resp. v časti v ktorej takéto tvrdenia uviedol, svoje tvrdenia nepreukázal; súd prvej inštancie preto nárok žalobcu zamietol aj v časti tvrdenej nemajetkovej ujmy vo výške 50.000 eur. Na žalobcovi spočívalo dôkazné bremeno preukázania takého zásadného zásahu do jeho práv, ktorý by priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch odôvodňoval. Samotné subjektívne konštatovanie žalobcu o vzniknutej nemajetkovej ujme nie je pre priznanie takéhoto nároku postačujúce. Podľa názoru súdu prvej inštancie však ani v tomto smere, pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy žalobca nepreukázal takými skutočnosťami, ktoré by mali za následok priznanie nemajetkovej ujmy. Žalobca nepreukázal dôkazmi náhradu nemajetkovej ujmy tak ako si ju požadoval. Ďalšou podmienkou pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody, resp. náhradu nemajetkovej ujmy, je preukázanie príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom nemajetkovej ujmy. Existencia príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi škodnou udalosťou (nezákonným úradným postupom či nezákonným rozhodnutím) a vzniknutou ujmou je ďalším predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu. V právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba vzťahov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku; ak bola príčinou škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o jej skutkové posúdenie vo všetkých konkrétnych súvislostiach, pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku, časová súvislosť ale napomáha

pri posudzovaní vecnej súvislosti (R 21/1992). O vzťah príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou ide vtedy, ak škoda vznikla v dôsledku nesprávneho úradného postupu, teda ak je medzi nimi vzťah príčiny a následku, pri ktorom platí, že ak by nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, nevznikla by ani škoda ako majetková ujma. V prejednávanej veci žalobca neunesol dôkazné bremeno preukázania vzniku škody ako ujmy v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdu. Strany sporu znášajú zodpovednosť za skutkový stav a musia dokazovať svoje tvrdenia. Konanie je založené na kontradiktórnej zásade, podľa ktorej strana svoje tvrdenia musí preukazovať dôkazmi.

1.7. Na uvedenom základe za použitia § 3 ods. 1 písm. d), § 9 ods. 1, ods. 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 4, § 17 ods. 2, § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2008, súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalovanej, ktorá síce mala v konaní plný úspech, nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko jej zo súdneho spisu žiadne trovy konania nevyplyvajú; a preto jej náhradu trov konania s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti konania nepriznal (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. 2. 2018 sp. zn. 7Cdo/14/2018).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 26. marca 2024 sp. zn. 16Co/17/2024 rozhodol tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. (prvý výrok) Žalovanej priznal proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania. (druhý výrok)

2.1. V súvislosti s námietkou žalobcu, že súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; odvolací súd konštatoval, že žalobca síce vyčítal súdu prvej inštancie nevykonanie dôkazov vypočutím očitých a kľúčových svedkov, avšak vôbec neuvádzal, akí sú to svedkovia, či a kedy ich v základnom konaní navrhol vykonať a v čom spočíva nevyhnutnosť ich vypočutia na zistenie rozhodujúcich skutočností v posudzovanom spore, t. j. že ich nevypočutie súdom prvej inštancie má za následok vady v skutkových zisteniach. Úplne irelevantnou bolo preto aj jeho tvrdenie o existencii tzv. opomenutého dôkazu, t. j. dôkazu, ktorého vykonanie má pre rozhodnutie vo veci zásadný význam, avšak vo veci konajúci súd jeho vykonanie bez adekvátneho odôvodnenia nezrealizoval, prípadne jeho vykonanie opomenie bez akéhokoľvek odôvodnenia. Nevedno potom, akým spôsobom mal odvolací súd vykonať tzv. Perna test slúžiaci práve na zistenie toho, či sa o opomenutý dôkaz jedná alebo nie (rozhodnutie Perna vs. Taliansko č. 48898/99, zo 6. mája 2003), a ktorý spočíva na zodpovedaní troch otázok: (i) Je návrh na realizáciu dokazovania dostatočne odôvodnený a týka sa podstaty veci? (ii) Bol posúdený význam určitého dôkazu a v tejto súvislosti boli súdom poskytnuté dostatočné dôvody, prečo dôkaz nebol vykonaný v priebehu súdneho konania? (iii) A či toto rozhodnutie nenarušilo celkovú spravodlivosť konania.

2.2. Zastúpenie žalobcu v konaní advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou na základe plnej moci zo dňa 4. 9. 2016 nevykazovalo žiadne vady, na ktoré by mal súd prvej inštancie v konaní z úradnej moci prihliadať a odstraňovať, t. j. žalobcu vyzývať na predloženie splnomocnenia na zastupovanie žalobcu na celé konanie, ako argumentoval žalobca v odvolaní, nakoľko už odvolací súd v uznesení zo dňa 30. 11. 2022 č. k. 16Co/128/2022-340, uviedol, že žalobca splnomocnil menovanú advokátku „k zastupovaniu vo veci vypracovania a podanie návrhu na zastavenie konania iniciovaného žalovanou Slovenská republika v zastúpení Ministerstvom spravodlivosti SR podaním zo dňa 07. 02. 2012, ktorým sa domáhala proti navrhovateľovi 1/ Mgr. P. A. K. uloženia povinnosti zložiť preddavok na trovy dôkazu podľa § - 141a OSP, v prípade jeho nezloženia na účet súdu, zastavenia konania.“ V čase udelenia tohto splnomocnenia však Občiansky súdny poriadok v § 25 ods. 1 upravoval, že ako zástupcu si účastník môže vždy zvoliť advokáta; plnomocnenstvo udelené advokátovi nemožno obmedziť, pričom na túto právnu úpravu nadviazal Civilný sporový poriadok v § 92 ods. 2, že splnomocnenie udelené na celé konanie a splnomocnenie udelené advokátovi nemožno obmedziť; zástupca, ktorému bolo také splnomocnenie udelené, je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť strana. Teda odvolací súd už vo svojom zrušujúcom rozhodnutí neidentifikoval žiadnu vadu predloženého plnomocnenstva. Dôvodnou nebola ani odvolacia námietka, že spor rozhodovala vylúčená sudkyňa, pretože opäť zo všeobecných tvrdení žalobcu o nevráživosti sudkyne voči nemu a intenzite verbálnych útokov na žalobcu zo strany zákonnej sudkyne, nebolo možné ustáliť, kedy sa žalobca uplatňujúci námietku o dôvode vylúčenia dozvedel a zároveň nepredkladá dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa; teda odvolacia námietka žalobcu spochybňujúca nezaujatosť zákonnej sudkyne nespĺňala podmienky určené § 49 ods. 2 CSP, v dôsledku čoho sa na námietku neprihliada.

Napokon bez akéhokoľvek zdôvodnenia ostali žalobcom uplatnené odvolacie dôvody, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Na uvedenom základe odvolací súd dospel k záveru, že žiadne zo žalobcom uvádzaných tvrdení v odvolaní neboli spôsobilé zmeniť správnosť záverov súdu prvej inštancie v napadnutom rozsudku; odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

2.3. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanej, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, priznal proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodňoval § 420 písm. e), CSP § 420 písm. f) CSP, § 421 ods. 1 písm. a), b), c) CSP.

3.1. Dovolanie podal proti opätovne svojvoľnému a arbitrárne, nepresvedčivo, neracionálne, nekonzistentne odôvodnenému potvrdzujúcemu, nepreskúmateľnému nie vecne správne a krajne nespravodlivému rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. 3. 2024 č. k. 16Co/17/2024-389, ktorý bol doručený „prekvapivo“ advokátke elektronicky dňa 28. 05. 2024 (vinou mestského súdu bez splnomocnenia na celé konanie bez obmedzenia, porušením ust. §§ - u 92 ods. 2 CSP, porušením ust. §§-u 161 ods. 1 a ods. 3 CSP vid. nižšie), a to všetko po tomu predchádzajúcim arbitrárnym zrušujúcim uznesením krajského súdu č. k. 16Co/128/2022-340 z 30. 11. 2022, ktorý je doposiaľ nedoručený splnomocnenej advokátke JUDr. E. Korčekovej, ktorá tak nemala vedomosť o jeho existencii a o vadnej právnej argumentácii krajského súdu bezbreho tvrdiaceho, že dovolateľ udelil splnomocnenie advokátke za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, vec nesprávne právne posúdil v zlom úmysle a tak neprípustne zlegalizoval na str. 11 v bodoch č. 37, 38, 39 prekrúcaním práva nezákonné konanie Okresného súdu Bratislava I a sudkyne JUDr. E. Tulejovej, teda sudkyne, ktorá sa advokátke prostredníctvom tretej osoby advokátke JUDr. E. Korčekovej nebezpečne vyhrážala za podanie sťažnosti na ústavnom súde v prospech dovolateľa a jeho úspešné zastupovanie, vyhrážala sa jej disciplinárnym konaním na SAK, požadovala od nej plnenie bez právneho titulu. Hoc toto rozhodnutie krajského súdu sa jej ako advokátky dotýkalo, bolo vydané nesúladne s platnými ustanoveniami CSP, navyše dľa zákonnej úpravy dovolateľ, resp. advokátka nedisponujúca plnomocenstvom na celé konanie vinou nezákonného konania Okresného súdu Bratislava I po 08. 09. 2016 a svojvoľného konania Krajského súdu v Bratislave nemohli voči nemu podať opravný prostriedok (uznesenie krajského súdu bolo síce vydané v prospech dovolateľa, ale bolo a je nesprávne právne odôvodnené nabádajúc okresný súd, mestský súd na pokračovanie v nezákonnom konaní bez vysporiadania sa s ust. §§-u 92 ods. 2 CSP, postupom súdu podľa §§-u 161 ods. 1, ods. 3 CSP, v zmysle ktorého platí, že do odstránenia vady splnomocnenia udeleného advokátke výzvou na predloženie splnomocnenia na celé konanie bez obmedzenia súd síce môže vo veci konať, avšak nesmie rozhodnúť vo veci samej, dovolateľ nemohol voči nemu podať opravný prostriedok, keďže platná právna úprava podľa CSP mu to neumožňuje - čo vytvorilo ústavne nekonformný priestor pre ďalšie nezákonné a protiústavné konanie prvostupňového súdu.

3.2. Napadnutý rozsudok prvostupňového súdu vydaný zneužitím práva, a to aj vzhľadom k námietke nestrannosti súdu (viď námietka dovolateľa z 02. 03. 2020 - viď príloha k odvolaniu zo 14. 04. 2022 príloha č. 8), námietke nestrannosti a zaujatosti voči sudkyňi JUDr. E. Tulejovej podanej (bezodkladne) potom, čo sa nebezpečne vyhrážala advokátke za podanie ústavnej sťažnosti, vyhrážala disciplinárnym konaním voči nej na SAK, požadovala od nej plnenie bez právneho titulu. Dochádza/lo k závažnému porušovaniu princípu právnej istoty, práva na zákonného sudcu a nestranný súd, k porušovaniu práva dovolateľa na spravodlivé súdne konanie. Z odôvodnení arbitrárnych rozsudkov nižších súdov nie je vôbec zjavné, prečo sa nižšie súdy domnievali, že predpoklady zodpovednosti štátu neboli splnené, hoci bolo nutné tieto dve podmienky vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú štátom (škodu a príčinnú súvislosť) dôsledne a nie iba formalisticky porušením záruk zohľadniť, ktoré sťažovateľom garantuje čl. 6 ods. 1 Dohovoru rozlišovať.

3.3. Vzhľadom na uvedené navrhol dovolaciemu súdu rozhodnutie odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

4. Najvyšší soud Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolačný súd“, resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonom stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP), v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. e) CSP

5. Dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd. Vylúčenie sudcu upravujú § 49a nasl. CSP, v zmysle ktorých je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezáujatosti. Vylúčený je aj sudca, ktorý prejednával a rozhodoval ten istý spor na súde inej inštalácie. Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti.

6. Súčasťou práva na súdnu ochranu (čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky) je aj právo na to, aby vec prejednal a rozhodol nezávislý a nestranný sudca. Zároveň toto ústavné právo na súdnu ochranu na strane druhej zahŕňa aj právo na to, aby právna vec účastníka (resp. strany konania) nebola odňatá zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Keďže inštitút vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi, vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí preto možno len výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť nezáujato a nestranne.

7. Pri posudzovaní dôvodnosti námietky žalobcu, ktorý namietal porušenie práva na zákonného sudcu, ako aj zaujatosť sudkyne JUDr. E. Tulejovej, ktorú odôvodnil tým, že sudkyňa JUDr. E. Tulejová sa nebezpečne vyhrážala advokátke za podanie ústavnej sťažnosti, vyhrážala sa disciplinárnym konaním voči nej na SAK, požadovala od nej plnenie bez právneho titulu, dovolací súd vychádzal zo zákonnej prezumpcie nestrannosti sudcu a z toho, že výnimky z tejto prezumpcie stanovuje iba zákon. Zákonná sudkyňa JUDr. E. Tulejová na prvostupňovom súde nebola v spore vylúčená z prejednávania a rozhodovania vecí v zmysle ustanovenia § 49 a nasl. CSP. Dovolačný súd zhodne so súdom odvolacím konštatuje, že zo všeobecných tvrdení žalobcu o nevráživosti sudkyne voči nemu a intenzite verbálnych útokov na žalobcu zo strany zákonnej sudkyne, nebolo možné ustáliť, kedy sa žalobca uplatňujúci námietku o dôvode vylúčenia dozvedel a zároveň nepredložil žiadne dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktorých povaha to pripúšťa.

8. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd nepovažoval za opodstatnený uplatnený dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 420 písm. e) CSP.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP

9. Dovolaateľ považoval rozhodnutie odvolacieho súdu za svojvoľné a arbitrárne, nakoľko bolo doručené „prekvapivo“ advokátke elektronicky dňa 28. 05. 2024 (vinou mestského súdu bez splnomocnenia na celé konanie bez obmedzenia, porušením ust. §§-u 92 ods. 2 CSP, porušením ust. §§-u 161 ods. 1 a ods. 3 CSP vid' nižšie), a to všetko po tomu predchádzajúcom arbitrárnom zrušujúcom uznesení krajského, súdu č. k. 16Co/128/2022-340 z 30. 11. 2022, ktorý je doposiaľ nedoručený splnomocnenej advokátke JUDr. E. Korčekovej, ktorá tak nemala vedomosť o jeho existencii. Vyjadril nesúhlas so skutkovými a právnymi závermi konajúcich súdov z dôvodu, že podľa neho sa tieto závery nezhodujú so skutočnosťou, s vykonanými dôkazmi a boli nesprávne právne posúdené. Dovolačný súd preto, vychádzajúc z obsahu dovolania, skúmal existenciu tzv. vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Ak totiž dovolanie z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 CSP smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z vád uvedených v tomto ustanovení (spôsobujúcich tzv. zmätočnosť rozhodnutia) neznamena len splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zakladá bez ďalšieho aj jeho dôvodnosť. Dovolačný súd

pristúpil k posúdeniu argumentačnej udržateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z pohľadu, či napĺňa záruky garantujúce, že výkon spravodlivosti v danom prípade nie je arbitrárny (svojvoľný), teda takého práva strany sporu na odôvodnenie rozhodnutia, ktoré je imanentnou súčasťou práva na spravodlivý proces i práva na súdnu ochranu.

10. Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach, aktuálne napr. v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 z 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať vo dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie veci a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Pritom uvedené nedostatky musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

11. Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Pokiaľ dovolateľ namietal, tú skutočnosť, že JUDr. Emílii Korčokovej bolo jednak prekvapivo doručené rozhodnutie, a tiež to, že jej následne v poradí ďalšie doručené nebolo, dovolací súd považuje túto námietku za nedôvodnú. Po zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, v ktorom bolo konštatované nasledovné:

„37. Procesne nesprávne postupoval tiež súd prvej inštancie, ak predvolanie na pojednávanie dňa 19. 1. 2022 nedoručoval advokátke JUDr. Emílii Korčokovej hoci zo splnomocnenia zo dňa 4. 9. 2016 (č. 1. 206 spisu) vyplýva, že žalobca splnomocnil menovanú advokátku „k zastupovaniu vo veci vypracovania a podanie návrhu na zastavenie konania iniciovaného žalovanou Slovenská republika v zastúpení Ministerstvom spravodlivosti SR podaním zo dňa 07. 02. 2012, ktorým sa domáhala proti navrhovateľovi 1/ Mgr. Ing. A.H. K. uloženia povinnosti zložiť preddavok na trovy dôkazu podľa §-141a OSP, v prípade jeho nezloženia na účet súdu, zastavenia konania.“

38. V čase udelenia tohto splnomocnenia však Občiansky súdny poriadok v § 25 ods. 1 upravoval, že ako zástupcu si účastník môže vždy zvoliť advokáta; plnomocenstvo udelené advokátovi nemožno obmedziť, pričom na túto právnu úpravu nadviazal Civilný sporový poriadok v § 92 ods. 2, že splnomocnenie udelené na celé konanie a splnomocnenie udelené advokátovi nemožno obmedziť; zástupca, ktorému bolo také splnomocnenie udelené, je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť strana.“ Z obsahu spisu taktiež vyplýva (č. 1. 358, 373, 396), že oba konajúce súdy so zvolenou advokátkou konali, a preto dovolací súd opätovne uzatvára, že je predmetná námietka dovolateľa neopodstatnená.

12. Pokiaľ dovolateľ namietal, že z odôvodnení arbitrárnych rozsudkov nižších súdov nie je vôbec zjavné, prečo sa nižšie súdy domnievali, že predpoklady zodpovednosti štátu neboli splnené, hoci bolo nutné tieto dve podmienky vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú štátom (škodu a príčinnú súvislosť) dôsledne a nie iba formalisticky zohľadniť, dovolací súd poukazuje na body 54 - 58 rozhodnutia súdu prvej inštancie, v zmysle ktorých bolo konštatované:

„54. Okrem všeobecných skutkový tvrdení, uvedených v predchádzajúcom odseku žalobca

nešpecifikoval akou konkrétnou formu malo byť poškodené jeho dobré meno, vo vzťahu k akému konkrétnemu právnenému subjektu sa tak stalo, ako konkrétne dôsledky tohto poškodenia nastali, v akom rozsahu sa tak stalo a ako tvrdené poškodenie súvisí so žalobcom tvrdeným nesprávnym úradným postupom. Absenciu skutkových tvrdení nemožno nahradiť vykonaným dokazovaním.

55. Z vykonaného dokazovania v danej veci možno uviesť, že žalobca vo vzťahu k tvrdenej nemajetkovej ujme neuviedol žiadne skutočnosti, z ktorých by bolo možné usúdiť, že v príčinnej súvislosti s preukázaným nesprávnym úradným postupom bolo poškodené konkrétnym spôsobom dobré meno žalobcu, resp. v časti v ktorej takéto tvrdenia uviedli, svoje tvrdenia nepreukázali, súd nárok žalobcu zamietol aj v časti tvrdenej nemajetkovej ujmy vo výške 50.000 eur. Na žalobcovi spočíva dôkazné bremeno preukázania takého zásadného zásahu do jeho práv, ktorý by priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch odôvodňoval. Samotné subjektívne konštatovanie žalobcu o vzniknutej nemajetkovej ujme nie je pre priznanie takéhoto nároku postačujúce. Podľa názoru súdu však ani v tomto smere pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy žalobca nepreukázal takými skutočnosťami, ktoré by mali za následok priznanie nemajetkovej ujmy. Podľa názoru súdu žalobca nepreukázal dôkazmi náhradu nemajetkovej ujmy tak ako si ju požadoval. Preto súd v tejto časti nárok žalobcu zamietol.

56. Ďalšou podmienkou pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody resp. náhradu nemajetkovej ujmy je preukázanie príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom nemajetkovej ujmy. Existencia príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi škodnou udalosťou (nezákonným úradným postupom či nezákonným rozhodnutím) a vzniknutou ujmou je ďalším predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu. V právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba vzťahov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku; ak bola príčinou škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o jej skutkové posúdenie vo všetkých konkrétnych súvislostiach, pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku, časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (R 21/1992).

57. O vzťah príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou ide vtedy, ak škoda vznikla v dôsledku nesprávneho úradného postupu, teda ak je medzi nimi vzťah príčiny a následku, pri ktorom platí, že ak by nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, nevznikla by ani škoda ako majetková ujma.

58. V prejednávanej veci žalobca neunesol dôkazné bremeno preukázania vzniku škody ak ujmy v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdu. Strany sporu znášajú zodpovednosť za skutkový stav a musia dokazovať svoje tvrdenia. Konanie je založené na kontradiktórnej zásade, podľa ktorej strana svoje tvrdenia musí preukazovať dôkazmi. Z odôvodnení oboch rozhodnutí sú zrejmé právne úvahy odvolacieho i prvoinštančného súdu, ktoré viedli k prijatiu konečného záveru v prejednávanom spore. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnili objektívne uspokojivým spôsobom, pričom to rozhodne nie je tento prípad. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).“

13. Nespôsobilou založiť prípustnosť dovolania bola aj ďalšia dovolacia námietka žalobcu, ktorá mala spočívať v tom, že súdy oboch inštancií nesprávne vyhodnotili dôkazy vykonané a nepripustili mu dôkazy navrhované. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí v bode 28 uviedol:

„28. V súvislosti s námietkou žalobcu, že súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; odvolací súd konštatuje, že žalobca síce vyčíta súdu prvej inštancie nevykonanie dôkazov vypočutím očitých a kľúčových svedkov, avšak vôbec neuvádza, akí sú to svedkovia, či a kedy ich v základnom konaní navrhol vykonať a v čom spočíva nevyhnutnosť ich vypočutia na zistenie rozhodujúcich skutočností v posudzovanom spore, t. j. že ich nevypočutie súdom

prvej inštancie má za následok vady v skutkových zisteniach. Úplne irelevantnou je preto aj jeho tvrdenie o existencii tzv. opomenutého dôkazu, t. j. dôkazu, ktorého vykonanie má pre rozhodnutie vo veci zásadný význam, avšak vo veci konajúci súd jeho vykonanie bez adekvátneho odôvodnenia nezrealizoval, prípadne jeho vykonanie opomenie bez akéhokoľvek odôvodnenia. Nevedno potom, akým spôsobom mal odvolací súd vykonať tzv. Perna test slúžiaci práve na zistenie toho, či sa o opomenutý dôkaz jedná alebo nie (rozhodnutie Perna vs. Taliansko č. 48898/99, zo 6. mája 2003), a ktorý spočíva na zodpovedaní troch otázok: (i) Je návrh na realizáciu dokazovania dostatočne odôvodnený a týka sa podstaty veci? (ii) Bol posúdený význam určitého dôkazu a v tejto súvislosti boli súdom poskytnuté dostatočné dôvody, prečo dôkaz nebol vykonaný v priebehu súdneho konania? (iii) A či toto rozhodnutie nenarušilo celkovú spravodlivosť konania.“

14. V súvislosti s uvedenou námietkou dovolateľa treba zdôrazniť, že dovolaním nie je zásadne možné úspešne napadnúť hodnotenie dôkazov. Napadnúť možno len výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, pričom nesprávnosť hodnotenia dôkazov, ako to vyplýva zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, možno vyvodzovať len zo spôsobu, ako k výsledku súd dospel. Dovolací súd poznamenáva, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom súde nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej inštancie a druhej inštancie ako skutkové súdy a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod), a či konajúci súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd uvádza, že tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

15. V posudzovanej veci z rozhodnutia odvolacieho súdu (rovnako aj súdu prvej inštancie) je zrejмый jeho myšlienkový postup pri hodnotení dôkazov, výsledkom ktorého bol určujúci skutkový záver, podľa ktorého žalobca nepreukázal vznik konkrétnych nepriaznivých následkov, ktoré mu mali v súvislosti s nesprávnym úradným postupom vzniknúť a jeho všeobecné tvrdenia v tomto smere tak zostali v konaní dôkazne nepodložené. Vznik tejto nemajetkovej ujmy ani bližšie nešpecifikoval (len stavom neistoty), z ktorého dôvodu ani nebolo potrebné vykonať dokazovanie výsluchom ním navrhnutých svedkov. Podľa názoru dovolacieho súdu spôsob, akým odvolací súd dospel k tomuto rozhodujúcemu skutkovému zisteniu, zodpovedá ustanoveniu § 191 CSP v spojení s ustanovením § 185 CSP. Úvahy, ktorými sa v rámci hodnotenia dôkazov riadil, sú v súlade so zásadami formálnej logiky, pričom výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť nimi zistené.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a), b), c) CSP

16. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

17. Aby na základe dovolania podaného v zmysle § 421 ods. 1 CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP.

18. V súvislosti s tým, že dovolateľ vymedzil prípustnosť dovolania poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP je potrebné uviesť, že pre všetky procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“, a to ako dovolateľ túto otázku v dovolaní zadefinuje a špecifikuje. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

19. Právnu úpravou dovolania v Civilnom sporovom poriadku sa sleduje náprava nesprávností v individuálnom spore dovolateľa, ale tiež dosiahnutie cieľov významných z hľadiska celkového rozhodovania všeobecných súdov Slovenskej republiky. Ustanovením § 421 ods. 1 písm. a) CSP sa takto sleduje zámer minimalizovať nežiaduce odklony rozhodnutí odvolacích súdov od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a tým prispieť k ich jednotnému rozhodovaniu. Účelom ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dosiahnuť vyriešenie dosiaľ ešte nevyriešenej právnej otázky a prispieť k vytvoreniu ustálenej rozhodovacej praxe. Ustanovenie § 421 ods. 1 písm. c) CSP má za cieľ dosiahnutie jednoty v rozhodovaní dovolacích senátov.

20. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej dovolací súd už určitú právnu otázku vyriešil, rozhodovanie jeho senátov sa ustálilo na zvolenom riešení tejto otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Otázkou relevantnou v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP je právna otázka, ktorá ešte nebola riešená dovolacími senátmi najvyššieho súdu, takže vo vzťahu k nej sa ani nemohla vytvoriť a ustáliť rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Ak procesná strana vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, musí: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) podať svoje vysvetlenie, ako mala byť táto otázka správne riešená. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP je relevantná právna otázka, pri riešení ktorej sa v rozhodovacej praxi vyskytla nejednotnosť navonok prejavená v prijatí odlišných právnych názorov. Ide teda o otázku, ktorú už dovolací súd riešil, ale v jej riešení senátmi dovolacieho súdu sa prezentuje nejednotnosť (právne názory senátov dovolacieho súdu sa pri jej riešení neustálili a nezjednotili), brániaca vytvoreniu ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V prípade, ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, je jeho (procesnou) povinnosťou: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) označením konkrétnych (odlišných, napríklad aj navzájom si protirečiacich) rozhodnutí dovolacieho súdu doložiť, že predmetná právna otázka je dovolacím súdom skutočne rozhodovaná rozdielne.

21. Dovolací súd posúdil dovolanie podľa uvedených hľadísk a uzatvára, že dovolateľ nevymedzil ani jednu právnu otázku.

22. Z uvedených dôvodov preto dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalobcu uplatnené podľa ustanovení § 421 ods. 1 písm. a), § 421 ods. 1 písm. b) a § 421 ods. 1 písm. c) CSP nebolo odôvodnené prípustnými dôvodmi a dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v

ustanoveniach § 431 až § 435 CSP.

23. Z vyššie uvedeného vyplýva, že dovolanie dovolateľa nie je dôvodné a z uvedeného dôvodu preto ho dovolací súd podľa ustanovenia § 448 CSP zamietol.

24. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.